

تنوع لایلی وسیطره ی آن بر فلات ایران

چاپ اول ۱۳۹۷

مولف و گردآورنده : رویا نیکوبخت

کارشناس ارشد آذفا

 سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
 National Library and Archives of Iran

نیکو بخت، رویا، ۱۳۵۲ -

رویا نیکو بخت

۱۶۱ ص.: نقشہ (رنگی)؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.

سازک

فيا :

نویسی

..لایبها -- ایران

Lullabies - 119

ادبیات امامہ ایرانی

Folk literature, Iran, and ...

۱۳۹۷۹۰۰۲۰۹۹۱ PIR:

195/1:

01988.9:

ناشر: ناشر مولف

نوبت چاپ: چاپ اول

سال نشر: ۱۳۹۷ تهران

تیراژ ۱۰۰۰ جلد

قیمت ۲۶۰۰۰ تومان

چکیده:

مقدمه:

دانش آموخته زبان و ادب فارسی، نگاهبان و میراث دار گنجینه سترگ فرهنگ غنی و با عظمت و مگرانقدر پارسی است و بر اوست که با جان و دل و تمام تلاش خویش از این فرهنگ با ارزش حفاظت کرده و سعی در گردآوری این فرهنگ نوشته و نانوشته نماید. "لالایی" نیز یکی از این آثار دوست داشتنی و با ارزش است که در فرهنگ فلات ایران حائز اهمیت است.

لالایی مقوله ای آشنا و بی شک خاطره انگیز برای اکثر انسانها است. لالایی با واژه ی مهر مادری، حین گشته و همگان به این واژه آشنا عشق می ورزند و سعی در شناسایی از و ریشه های این نواهای عاشقانه دارند.

شاید سابقه اولی لالایی گنگ و ناپیدا باشد. ولی عشق و عطوفتی که در نوای خوش لالایی طنین انداز است بی شک سابقه ای بس طولانی دارد و بر همگان واضح است هر جا طفل و مادر کنار هم هستند نوای خوش مادرانه که شامل نگاه عاشقانه و لمس مهربانانه و نجوای دلنشین مادرانه است نیز شنیده می شود.

هدف:

اثر قبلی راقم سطور به گردآوری لالای های نواح ایران و همچنین نمونه لالایی کلیه اقوام ایران زمین اقلیت ارمنی و زرتشتی و آشوری پرداخت.

و هدف از خلق اثر جدید، تکمیل اثر قبلی و وسعت بخشیدن به دامنه پژوهش قبل و گردآوری بود. چند نمونه لالایی در حال فراموشی در فلات ایران، شامل کار در فرهنگ کشورهای تازه استقلال یافته شوروی مانند: تاجیکستان، ترکمنستان، ازبکستان، قزاقستان و قسمتی از کشور پاکستان و افغانستان.

که جزیی از فلات ایران بودند. همچنین شناسایی تنوع لالایی در فلات ایران و وجود اشتراکات در لالایی های مادرانه در فلات ایران. بدون هیچ گونه ادعایی در قدرت تحلیل و صاحب نظر بودن و با احترام به ساحت افرادی که در این زمینه کوشیدند تدوین چند نمونه ذکر نشده از لالایی های کمتر بیان شده در کشور ایران کنونی نیز

آمده است. همچنین تبدیل اشعار فایز و باباطاهر به سبک و سیاق لالایی از راقم این سطور می باشد.

روش پژوهش:

این پژوهش به دو صورت میدانی و کتابخانه‌ای انجام شده است. در بخش میدانی گردآوری و در حدود ۹۲۰۰ دقیقه فایل صوتی درباره موضوع پژوهش و نواهای محلی لالایی ضبط و نگهداری گردید.

یافته های این پژوهش:

این پژوهش سعی در بیان چند نمونه لالایی کمتر بیان گشته اقوام دارد. همچنین سعی دارد نشان دهد که در فلات ایران با وجود تنوع قومی و فرهنگی، وجود لالایی از دیر باز حائز اهمیت بوده و آینده نیز خواهد بود که موضوعی شایسته پژوهش و بررسی بیشتر است. در مورد تأثیرات لالایی در دوران طفولیت و بزرگسالی نیز نکاتی بیان شده است. تبدیل چند نمونه شعر به نوای لالایی و همچنین بررسی واج نگاری چند نمونه کوتاه لالایی از دیگر یافته های این پژوهش می باشد.

واژگان کلیدی: لالایی، فلات ایران، ادبیات عامیانه، مادر، طفل، له له

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده:.....	۳
پیشگفتار:.....	۶
فصل اول : کلیات پژوهش	۷
مسئله پژوهش:.....	۹
فصل دوم : پیشینه پژوهش.....	۱۲
فصل سوم : جامعه های پژوهش.....	۱۸
فلات ایران.....	۱۹
تعریف لایایی.....	۳۰
نمونه هایی از لایایی در شمال فلات ایران.....	۵۱
تصاویر مادران فلات ایران.....	۷۱
تکواژها در لایایی فلات ایران.....	۸۰
فصل چهارم : نتیجه گیری	۱۵۰
منابع و مآخذ:.....	۱۵۶

پیشگفتار:

بیاد دارم زمانی که مادر مهربانم کنار بالین دوقلوهای من، رامبد و رامیا در سال ۱۳۷۹ نوای لالایی را سرود: من که مادری بی تجربه بودم اشک در چشمانم حلقه زد و افسوس خوردم که چرا باید چنین نوای دلنشینی را ندانم تا برای فرزندانم بسرایم. و در گوشه ذهنم تمایل داشتم اثری را گردآوری نمایم برای مادران علاقمندی همچون خودم نتیجه اش شد این تالیف و امیدوارم زیر سایه آثار ارزشمند قبلی مثمر ثم باشد.

پدیده توجه به آواهای آهنگین از دیرباز توجه بشر را به خود جلب نموده و شنیدن آن به شنونده آرامش و نشاط می بخشد. با توجه به این نکته که پژوهشهای بسیار محدودی در زمینه شناخت لالایی در فلات ایران صورت گرفته است، می توان به مواردی چند از نکات نگاشته شده توسط نویسندگان و محققان داخل ایران که در زمینه های مشابه انجام داده اند، اشاراتی داشته باشیم.

چنانچه می دانیم پژوهش و نگارش در بزمهای موضوعی در ارتباط نودودوبا مسئله مورد پژوهش انجام گردیده است. مانند کتاب "گل بون" اثر حمید سفیدگر شهانقی در سال توسط انتشارات قصیده، و کتاب "لالایی برای چهار فصل" که گردآوری نمونه های لالایی هایی جهت چهار فصل سال پرداخته شده و همچنین در کتاب "آواهای روح نواز" اثر هرم سنگ جاوید نواهای لالایی محل های مختلف ایران زمین گردآوری شده و توسط انتشارات سوره های سازمان تبلیغات اسلامی به بازار عرضه گردیده است.

در این پژوهش سعی شده است که علاوه بر گردآوری به لالایی های ایران و نیم نگاهی به مقوله آوانگاری این مجموعه ها، کاری شایسته ارائه گردد.